

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
ZESPÓŁ REALIZACJI 00 - 503 W A R S Z A W A
BADAŃ 621 - 07 - 57, 628 - 90 - 17 TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET: <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/127/125/96

POPARCIE DLA PARTII POLITYCZNYCH W SIERPNIU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, SIERPIEŃ '96

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W sierpniu, drugim z wakacyjnych miesięcy, życie polityczne uległo pewnemu spowolnieniu. Dyskusja na temat ewentualnej dymisji rządu, a także obsady kluczowych stanowisk w zrekonstruowanym gabinecie była obecna w mediach niemal przez cały miesiąc i do dziś nie została zakończona. W trakcie realizacji badania¹ odbywała się warszawska konferencja „Polski Sierpień” zorganizowana przez Unię Wolności. Sondaż zakończyliśmy przed odbywającymi się w Szczecinie głównymi uroczystościami rocznicy Sierpnia ‘80.

Udział w wyborach parlamentarnych, gdyby odbywały się one już teraz, deklaruje 63% badanych, a więc znacznie więcej niż w czerwcu i lipcu.

Sierpień nie przyniósł zmian w notowaniach większości uwzględnionych w badaniu ugrupowań. Jedynie odsetek osób deklarujących poparcie dla Akcji Wyborczej „Solidarność” w stosunku do lipca znacząco się zmniejszył.

Na pierwsze miejsce w rankingu powrócił Sojusz Lewicy Demokratycznej. Na ugrupowanie to głosowałoby obecnie 23% badanych, a więc niemal tyle samo, co przed miesiącem. Drugie miejsce pod względem deklarowanego poparcia zajmuje obecnie Akcja Wyborcza „Solidarność”. W ciągu ostatniego miesiąca odsetek osób deklarujących zamiar oddania głosu na tę koalicję zmniejszył się o 8 punktów.

Takie samo jak w lipcu jest poparcie dla drugiego z koalicjantów - PSL. Na poziomie z poprzedniego miesiąca ustabilizowały się także notowania Ruchu Odbudowy Polski. Nie przybyło też zwolenników Unii Wolności, podejmującej ostatnio liczne inicjatywy i widocznej na scenie politycznej. Być może działania te przyniosą efekty nieco później.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (75), 22-27 sierpnia ‘96, reprezentatywna próba losowa dorosłej ludności kraju (N=1091).

**PREFERENCJE PARTYJNE OSÓB DEKLARUJĄCYCH UDZIAŁ
W WYBORACH DO PARLAMENTU**

w procentach

Na którą z partii lub organizacji najchętniej oddał(a)by Pan(i) głos w wyborach do Sejmu?	Wskazania respondentów według terminów badań									
	1996									
	III		IV		IV₂	V	V₂	VI	VII	VIII
	A	B	A	B	B	B	A+B*	A+B*	A+B*	A+B*
Sojusz Lewicy Demokratycznej	24	24	24	19	19	23	24	18	22	23
Akcja Wyborcza „Solidarność”**	-	-	-	-	-	-	-	-	26	18
Polskie Stronnictwo Ludowe	15	11	15	11	10	12	13	14	14	14
Ruch Odbudowy Polski	3	9	7	10	15	13	10	16	13	12
Unia Wolności	8	10	8	6	8	8	8	11	8	9
Unia Pracy	5	5	7	5	5	5	5	4	5	6
Unia Polityki Realnej	2	2	2	2	1	2	2	3	2	2
Trudno powiedzieć	11	10	10	15	13	12	13	11	9	13
N	392	349	405	349	689	711	775	669	626	690

** Do czerwca '96 badano NSZZ „Solidarność” jako osobne ugrupowanie

A - w pytaniu podano tylko nazwy partii
B - w pytaniu podano nazwy partii i nazwiska liderów
*** Uśrednione wyniki pomiaru realizowanego dwiema metodami**
- połowie badanych wręczono kartę A, połowie kartę B

Wynik Akcji Wyborczej, notowanej po raz pierwszy w ubiegłym miesiącu, a zwłaszcza fakt zdezonizowania przez to ugrupowanie nie kwestionowanego dotąd lidera rankingów - SLD, był dużym zaskoczeniem dla wielu obserwatorów sceny politycznej. Ten sukces Akcji Wyborczej miał jednak wiele przyczyn. Przede wszystkim nowo powstała koalicja, skupiająca ponad dwadzieścia małych i skłóconych dotąd ugrupowań, pozwoliła sympatykom centroprawicy spojrzeć nieco inaczej na tę część sceny politycznej. Trafne wydaje się tu określenie, że Akcja Wyborcza otrzymała tu swego rodzaju premię za zjednoczenie. Znaczna część społeczeństwa, od dawna wyczekująca konsolidacji i tracąca już na nią nadzieję - zwłaszcza po doświadczeniach z I tury wyborów prezydenckich - wyraziła swoje zadowolenie z uwieńczonych sukcesem wysiłków zjednoczeniowych. Porównując obecny wynik Akcji Wyborczej z jej notowaniami sprzed miesiąca trzeba też pamiętać, że

lipiec był okresem, kiedy o „Solidarności” i organizowanej przez nią koalicji mówiło się bardzo dużo. W sierpniu zaś, wyjąwszy ostatnie dni, ugrupowanie to było mało obecne w mediach. Akcja tymczasem jest nowym podmiotem na naszej scenie politycznej i - jak można sądzić - nie zagościła jeszcze na trwałe w świadomości dużej części przyszłych wyborców. Może to potwierdzać fakt, że przy stabilnych wskazaniach na inne ugrupowania i spadku notowań jedynej tylko Akcji Wyborczej „Solidarność” w stosunku do lipca znacznie wzrosła liczba odpowiedzi „trudno powiedzieć”.

Należy jednak pamiętać, że na wiele miesięcy przed wyborami sondaże mogą być w dużej mierze także formą komunikacji społeczeństwa z politykami. Składanych dziś deklaracji sami badani z pewnością nie traktują jako swej ostatecznej decyzji wyborczej, ale raczej jako wyraz sympatii dla poszczególnych ugrupowań.

A N E K S

PODZIAŁ NA REGIONY W BADANIACH CBOS

1. Region północny:

09 woj. elbląskie
10 woj. gdańskie
17 woj. koszalińskie
26 woj. olsztyńskie
39 woj. słupskie
41 woj. szczecińskie

2. Region zachodni:

11 woj. gorzowskie
12 woj. jeleniogórskie
20 woj. legnickie
45 woj. wałbrzyskie
47 woj. wrocławskie
49 woj. zielonogórskie

3. Region środkowozachodni:

05 woj. bydgoskie
13 woj. kaliskie
16 woj. konińskie
21 woj. leszczyńskie
29 woj. pilskie
32 woj. poznańskie
44 woj. toruńskie
46 woj. wrocławskie

4. Region środkowy:

01 woj. warszawskie
07 woj. ciechanowskie
24 woj. łódzkie
30 woj. piotrkowskie
31 woj. płockie
34 woj. radomskie
37 woj. sieradzkie
38 woj. skierniewickie

5. Region wschodni:

02 woj. białkopodlaskie
03 woj. białostockie
06 woj. chełmskie
22 woj. lubelskie
23 woj. łomżyńskie
28 woj. ostrołęckie
36 woj. siedleckie
40 woj. suwalskie
48 woj. zamojskie

6. Region południowo-wschodni:

15 woj. kieleckie
18 woj. krakowskie
19 woj. krośnieńskie
25 woj. nowosądeckie
33 woj. przemyskie
35 woj. rzeszowskie
42 woj. tarnobrzeskie
43 woj. tarnowskie

7. Region południowo-zachodni:

04 woj. bielskie
08 woj. częstochowskie
14 woj. katowickie
27 woj. opolskie

Tabela 1. Czy gdyby w najbliższą niedzielę odbywały się wybory do Sejmu i Senatu, to wziął(ę)by Pan(i) w nich udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nich udział; 2 - Nie wiem, czy wziął(ę)bym w nich udział; 3 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nich udziału (%)

	1	2	3	Liczba osób
Ogółem	63	12	25	1091
Płeć				
Mężczyźni	65	11	24	517
Kobiety	62	13	25	574
Wiek				
do 24 lat	64	14	22	151
25-34	59	15	26	193
35-44	63	14	23	242
45-54	68	11	21	173
55-64	71	10	19	145
65 lat i więcej	57	8	35	186
Miejsce zamieszkania				
Wieś	58	13	29	403
Miasto do 20 tys.	68	13	19	119
od 21 do 100 tys.	66	13	21	218
101-500 tys.	68	11	21	242
501 tys. i więcej mieszk.	61	9	30	109
Region				
Północny	64	16	20	122
Zachodni	66	6	28	120
Środkowozachodni	61	14	25	169
Środkowy	63	12	26	177
Wschodni	60	14	27	148
Południowo-wschodni	72	8	20	184
Południowo-zachodni	58	15	27	171
Wykształcenie				
Podstawowe	53	14	33	376
Zasadnicze zawodowe	61	16	23	289
Średnie	72	9	20	346
Wyższe	81	8	12	80
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	82	8	10	69
Prac. umysł. niż. szczebla	66	12	22	91
Pracownicy fiz. - umysł.	65	12	23	66
Robotnicy wykwalifikowani	59	19	22	110
Robotnicy niewykwalifik.	57	12	32	68
Rolnicy	67	15	18	72
Prywatni przedsiębiorcy	74	7	19	42
Bierni zawodowo				
Renciści	56	15	30	139
Emeryci	70	5	25	208
Uczniowie i studenci	64	9	26	59
Bezrobotni	51	17	32	102
Gospodynie domowe i inni	52	22	27	62
Pracujący poza rolnictwem				
Sfera budżetowa	69	15	15	111
Sektor państwowy	69	13	18	127
Sektor prywatny	61	12	27	216
Spółdzielczość	71	17	12	24
Dochody na jedną osobę				
Poniżej 150 zł	56	14	30	194
151 - 225	57	14	29	156
226 - 325	58	13	28	281
326 - 425	71	11	18	193
Powyżej 426 zł	75	11	15	209
Ocena własnych war. mater.				
Złe	53	15	32	354
Średnie	66	12	22	519
Dobre	74	8	18	218
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	67	9	24	141
Raz w tygodniu	63	12	25	885
Kilka razy w roku	55	20	25	43
W ogóle nie uczestniczy	77	12	11	18
Poglądy polityczne				
Lewica	72	14	14	244
Centrum	60	14	26	314
Prawica	73	10	18	297
Trudno powiedzieć	47	11	42	233

Tabela 2. Preferencje partyjne w sierpniu '96

(%)

	Akcja Wyborcza "Solidarność"	PSL - Polskie Stronnictwo Ludowe	ROP - Ruch Odbudowy Polski	SLD - Sojusz Lewicy Demokratycznej	UPR - Unia Polityki Realnej	UP - Unia Pracy	UW - Unia Wolności	Inna partia lub organizacja
Ogółem	18	14	12	23	2	6	9	3
Płeć								
Mężczyźni	18	15	15	22	3	5	10	2
Kobiety	17	13	9	24	1	6	9	3
Wiek								
do 24 lat	23	8	7	17	4	11	14	4
25-34	26	13	13	14	6	3	12	5
35-44	17	16	12	29	2	3	8	2
45-54	8	13	14	31	0	5	9	4
55-64	16	13	15	26	0	10	8	1
65 lat i więcej	17	22	10	20	0	6	4	0
Miejsce zamieszkania								
Wieś	16	26	10	14	1	4	7	1
Miasto do 20 tys.	8	11	12	32	6	7	11	3
od 21 do 100 tys.	19	11	9	31	2	10	6	2
101-500 tys.	22	7	16	26	1	5	13	4
501 tys. i więcej mieszk.	22	0	17	23	4	5	18	3
Region								
Północny	26	10	9	24	6	4	7	2
Zachodni	17	20	14	24	2	7	10	0
Środkowozachodni	3	14	10	35	2	2	9	0
Środkowy	23	12	16	21	3	6	12	2
Wschodni	14	22	18	15	0	7	6	4
Południowo-wschodni	24	12	9	17	0	9	9	2
Południowo-zachodni	17	10	10	28	3	0	11	6
Wykształcenie								
Podstawowe	17	22	8	19	0	4	6	1
Zasadnicze zawodowe	22	14	13	18	0	8	9	4
Średnie	15	10	14	30	4	7	10	3
Wyższe	19	4	13	26	8	2	19	3
Grupa społ.-zaw. pracujący								
Kadra kier., inteligencja	23	1	16	26	1	3	18	5
Prac. umysł. niż. szczebla	10	11	5	39	3	8	11	4
Pracownicy fiz. - umysł.	30	11	17	15	1	0	14	4
Robotnicy wykwalifikowani	19	8	18	18	2	11	12	1
Robotnicy niewykwalifik.	24	13	9	12	6	7	14	2
Rolnicy	10	39	12	13	0	2	2	3
Prywatni przedsiębiorcy	8	17	19	36	0	3	3	0
Bierni zawodowo								
Renciści	15	9	10	27	0	6	8	5
Emeryci	17	20	12	25	0	7	6	4
Uczniowie i studenci	15	11	8	16	9	14	12	9
Bezrobotni	24	11	5	27	7	5	5	2
Gospodynie domowe i inni	23	14	13	14	3	1	14	3
Pracujący poza rolnictwem								
Sfera budżetowa	22	7	15	22	2	4	15	3
Sektor państwowy	17	9	14	31	4	10	6	3
Sektor prywatny	12	13	15	25	2	6	14	3
Spółdzielczość	27	5	6	16	0	2	17	0
Dochody na jedną osobę								
Poniżej 150 zł	23	20	15	16	0	6	3	3
151 - 225	17	16	11	16	1	2	12	1
226 - 325	19	14	12	21	2	11	7	2
326 - 425	17	17	12	24	0	4	10	5
Powyżej 426 zł	16	4	12	35	5	5	15	2
Ocena własnych war. mater.								
Złe	21	12	15	20	2	7	5	3
Średnie	15	17	11	22	2	5	12	2
Dobre	20	9	11	30	3	6	10	2
Udział w prakt. religijnych								
Kilka razy w tygodniu	27	18	9	12	0	6	12	1
Raz w tygodniu	16	14	13	24	2	6	9	3
Kilka razy w roku	28	4	5	34	0	14	12	4
W ogóle nie uczestniczy	0	15	0	73	0	0	11	0
Poglądy polityczne								
Lewica	5	17	5	59	0	5	2	1
Centrum	12	19	10	16	4	8	14	6
Prawica	35	9	20	4	3	5	14	2
Trudno powiedzieć	14	11	10	15	0	6	5	1

Tabela 2 cd.

(%)

	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	13	688
Płeć		
Mężczyźni	10	336
Kobiety	16	352
Wiek		
do 24 lat	11	96
25-34	8	113
35-44	10	152
45-54	17	118
55-64	12	103
65 lat i więcej	21	105
Miejsce zamieszkania		
Wieś	21	232
Miasto do 20 tys.	10	81
od 21 do 100 tys.	11	143
101-500 tys.	7	165
501 tys. i więcej mieszk.	8	66
Region		
Północny	11	78
Zachodni	6	79
Środkowozachodni	18	104
Środkowy	10	111
Wschodni	15	88
Południowo-wschodni	18	132
Południowo-zachodni	15	97
Wykształcenie		
Podstawowe	23	199
Zasadnicze zawodowe	12	178
Średnie	8	247
Wyższe	5	64
Grupa społ.-zaw. pracujący		
Kadra kier., inteligencja	6	57
Prac. umysł. niż. szczebla	10	59
Pracownicy fiz.- umysł.	7	43
Robotnicy wykwalifikowani	10	65
Robotnicy niewykwalifik.	13	38
Rolnicy	19	48
Prywatni przedsiębiorcy	15	31
Bierni zawodowo		
Renciści	20	77
Emeryci	14	145
Uczniowie i studenci	10	38
Bezrobotni	15	53
Gospodynie domowe i inni	14	32
Pracujący poza rolnictwem		
Sfera budżetowa	11	77
Sektor państwowy	6	86
Sektor prywatny	9	133
Spółdzielczość	26	17
Dochody na jedną osobę		
Poniżej 150 zł	15	110
151 - 225	24	89
226 - 325	13	163
326 - 425	12	137
Powyżej 426 zł	5	156
Ocena własnych war. mater.		
Złe	15	185
Średnie	14	342
Dobre	8	161
Udział w prakt. religijnych		
Kilka razy w tygodniu	15	94
Raz w tygodniu	14	556
Kilka razy w roku	0	24
W ogóle nie uczestniczy	0	14
Poglądy polityczne		
Lewica	6	176
Centrum	11	186
Prawica	8	216
Trudno powiedzieć	38	110